

KYSTVERKET

Gjennom søking av
kjøretøy og gods i
havneanlegget

Veiledning havnesikring

Versjon 1.0, 18.12.2014

Innhold

Del 1 Introduksjon	3
Målsettingen med veilederen	3
Definisjoner	3
Del 2 Regelverk	4
Forskrift om sikring av havneanlegg	4
ISPS-koden	4
Del 3 Opplæring	5
Opplæring	5
Hva skal man ha opplæring i?	5
Del 4 Gjennomføring	6
Frekvens for gjennom søking – Kystverkets veiledning	6
Gjennomføring av gjennom søking av kjøretøy	6
Metoder og utstyr	7
Funn av forbudte gjenstander	8
Loggføring	8
Kystverkets tilsyn	8
Del 5 Forbudte gjenstander	8
Veiledende liste over forbudte gjenstander	8
Del 6 Kilder	10
Vedlegg: Loggføringsskjema for kontroll av kjøretøy	11

Del 1 Introduksjon

Målsettingen med veilederen

Denne veiledningen er laget for havneanlegg som skal anvende gjennom søking av kjøretøy og/eller gods som et sikringstiltak i havneanlegget. Det som står om gods i denne veiledningen, gjelder også for skipsforsyninger så langt dette passer. Gjennom søking av kjøretøy og gods kan inngå som et tiltak for å sikre kontroll med adgangen til havneanlegget for at det ikke bringes forbudte gjenstander eller gjenstander som kan benyttes til å påføre skade inn i havneanlegget.

Dette er ment å være en praktisk veiledning for sikringsleder og andre som er involvert i oppgaven med å gjennomføre gjennom søking.

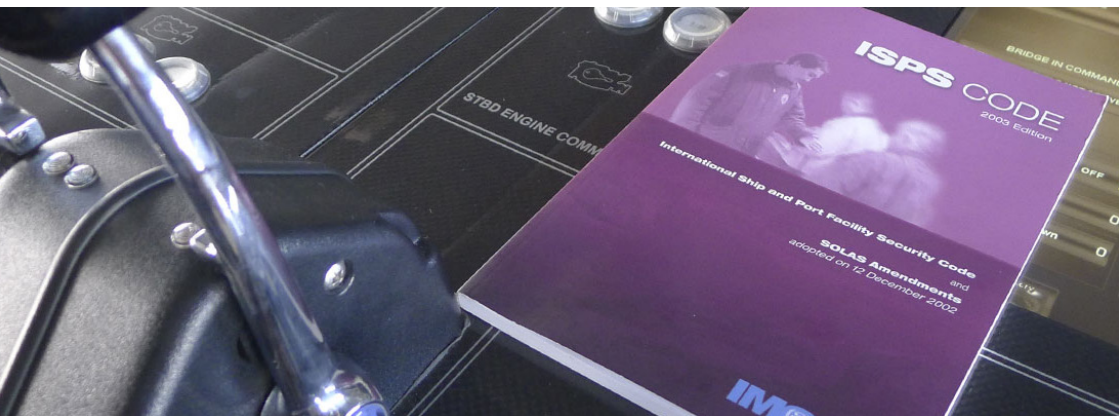
Målsettingen med veiledningen er å gi informasjon om:

- Regelverket
- Opplæring
- Gjennomføring av gjennom søking
- Forbudte gjenstander

Definisjoner

I denne veiledningen betyr:

- **Gjennom søking:** Manuelt, elektronisk eller på annet vis å avdekke det faktiske innhold av det som kontrolleres.
- **ISPS-koden:** Det internasjonale regelverket for sikring av skip og havneanlegg vedtatt av FNs sjøfartsorganisasjon (IMO) 12. desember 2002 (ISPS Code – International Ship and Port Facility Security Code).
- **Maritimt sikringsnivå:** En angivelse av graden av risiko for at en sikringshendelse vil bli forsøkt utført eller vil inntreffe. Kystverket fastsetter det maritime sikringsnivå som havneanlegg skal operere på.
- **Sikringshendelse:** En mistenkelig handling eller omstendighet som utgjør en trussel mot et skip, et havneanlegg eller en havn.
- **Sikringsavtale (DoS):** En avtale inngått mellom et skip og et havneanlegg som angir de sikringstiltak begge parter skal gjennomføre.
- **Transportsikringskontrakt:** En avtale inngått mellom havneanlegg og faste leverandører som angir hvilke tiltak virksomheten må gjennomføre før kjøretøyet får adgang til havneanlegget.
- **Forbudt gjenstand:** Gjenstand, herunder våpen, farlige stoffer og anordninger, som det i henhold til havneanleggets sikringsplan ikke er tillatt å frakte inn på havneanlegget.

Del 2 Regelverk

Forskrift om sikring av havneanlegg

Forskrift om sikring av havneanlegg § 18 regulerer adgangen til gjennom søking av bagasje, kjøretøy, gods og skipsforsyninger i et havneanlegg:

- (1) *All bagasje, kjøretøy, gods og skipsforsyninger som er eller skal inn på havneanlegget, kan gjennom søkes. Med gjennom søking menes manuelt, elektronisk eller på annet vis å avdekke det faktiske innhold av det som kontrolleres.*
- (2) *Bagasje, kjøretøy, gods eller skipsforsyning som nektes gjennom søkt kan avvises.*

ISPS-koden

ISPS-koden del A 16.3.1 beskriver at havneanleggets sikringsplan skal inneholde sikringstiltak rettet mot å hindre at våpen, farlige stoffer og anordninger beregnet til bruk mot personer, fartøyer eller havner, og som det ikke er tillatt å frakte, bringes inn på havneanlegget eller om bord på et fartøy. Gjennom søking av kjøretøy inngår som et slikt tiltak, og dette er beskrevet nærmere i ISPS-koden del B 16.10 flg.

Del 3 Opplæring

Opplæring

Havneanleggets sikringsplan skal beskrive oppgavene, ansvaret og opplæringskravene til alle ansatte i havneanlegget som har en funksjon knyttet til havnesikringen, jf. ISPS-koden del B 16.8.2.

Sikringsleder må føre en oversikt over hvem i havneanlegget som har fått opplæring. Opplysninger om opplæringen bør oppbevares så lenge personens arbeidsavtale varer. Sikringsleder skal kunne dokumentere og demonstrere for Kystverket at aktuelle ansatte har gjennomført relevant opplæring. Opplæringen skal gis før de ansatte skal utføre oppgavene. Eier/operatør av havneanlegget (evt. ved sikringsleder) har et ansvar for at de ansatte har den kompetansen som er nødvendig for å kunne utføre sine oppgaver.

Hva skal man ha opplæring i?

ISPS-koden del B 18.2 lister opp en del områder som personell i havneanlegget som har særlige sikringsmessige oppgaver etter behov skal ha kunnskap om og få opplæring i. Alle disse områdene kan etter omstendighetene være relevante, men dette må i utgangspunktet vurderes av sikringsleder ut i fra hvilke oppgaver de enkelte ansatte skal ha.

De ulike områdene er:

1. *kunnskap om gjeldende sikkerhetstrusler og -mønstre,*
2. *gjenkjenning og påvisning av våpen, farlige stoffer og innretninger,*
3. *gjenkjenning av kjennetegnene ved og*

- atferdsmønstrene til personer som kan utgjøre en sikkerhetstrussel,*
4. *metoder som brukes til å omgå sikkerhetstiltak,*
  5. *metoder for å styre og kontrollere en menneskemengde,*
  6. *kommunikasjon tilknyttet sikkerheten,*
  7. *drift av sikringsutstyr og -systemer*
  8. *prøving, kalibrering og vedlikehold av sikringsutstyr og -systemer,*
  9. *metoder for inspeksjon, kontroll og overvåking, og*
  10. *metoder for kroppsvitasjon av personer og fysisk gjennom søking av personlige effekter, bagasje, last og skipsforsyninger.*

Flere av disse punktene kan være aktuelle for de som skal gjennomføre gjennom søking av kjøretøy og/eller gods. Det må vurderes av sikringsleder i det enkelte tilfellet.

I tillegg til punktene nevnt ovenfor, vil det være aktuelt å gi opplæring i:

- *Relevant nasjonalt og internasjonalt regelverk*
- *Egen sikringsplan*
- *Hvilke gjenstander som er forbudte på havneanlegget*

I tillegg må opplæringen tilpasses de metodene som skal brukes i havneanlegget. Dette vil variere ut i fra hvilket teknisk utstyr og systemer som skal brukes. Personellet skal ha opplæring i det utstyret de skal bruke.

Sikringsleder må sørge for at kunnskapen til sikkerhetskontrollørene oppdateres i henhold til utviklingen innen maritim sikring, regelverk, teknologisk utvikling, metoder osv.

Del 4 Gjennomføring

Frekvens for gjennom søking – Kystverkets veiledning

Utvelgelse til gjennom søking skjer i utgangspunktet på bakgrunn av frekvens for stikkprøvekontroll som er fastsatt i sikringsplanen og godkjent av Kystverket. Gjennom søking skal i tillegg foretas dersom det er mistanke om at forbudte gjenstander forsøkes brakt inn på havneanlegget.

Kystverket har i sin veiledning til forskrift om sikring av havneanlegg gitt veiledning på hvilke frekvenser som skal brukes dersom man skal ha stikkprøvekontroll. Dersom ikke sårbarhetsvurderingen eller andre forhold tilsier noe annet, skal frekvensen for visitasjon ved stikkprøvekontroll være **minimum 5 %** for havneanlegg som tar imot passasjerferjer, landanlegg for petroleumsvirksomhet, forsyningsbasene til plattformene i Nordsjøen og havneanlegg for stykkgoods/container.

For andre typer havneanlegg bør frekvensen for gjennom søking være **minimum 1 %** dersom den skal gjennomføres ved stikkprøvekontroll på sikringsnivå 1. For alle typer havneanlegg som skal gjennomføre gjennom søking ved stikkprøvekontroll bør frekvensen settes til **minimum 20 %** på sikringsnivå 2 og **100 %** på sikringsnivå 3.

I mange tilfeller inngås det en transportsikringskontrakt med leverandører som er kjente gjengangere i havneanlegget. De kjøretøyene dette gjelder anses som forhåndsklarerte, og kan unntas fra beregningsgrunnlaget for stikkprøvekontroll. De overskytende kjøretøy skal dermed inngå i beregningsgrunnlaget, og det er disse man skal gjennomføre stikkprøvekontroll på i henhold til sikringsplanen.

En transportsikringskontakt er en avtale mellom havneanlegget og den enkelte leverandør. Avtalen skal angi hvilke tiltak som skal gjennomføres før innpassering i havneanlegget. Dette omfatter blant annet at kjøretøy som benyttes til transport av gods er pakket og lastet på tilfredsstillende måte i henhold til spesifiserte krav fra havneanlegget og at virksomheten påser at uvedkommende ikke får tilgang til kjøretøyet og lasten.

Selv om forhåndsklarerte kjøretøy ikke er omfattet av ordinær stikkprøvekontroll, skal havneanlegget alltid foreta gjennom søking av disse dersom det er mistanke om at kjøretøyet inneholder forbudte gjenstander.

Gjennomføring av gjennom søking av kjøretøy

Gjennomføring av gjennom søking bør alltid innledes med at kontrolløren forklarer hensikten med kontrollen og at man sjekker at fører av kjøretøyet har lovlig adgang (gyldig legitimasjon, reisedokumentasjon, lastedokumentasjon etc.).

Kjøretøyet fører og eventuelle passasjerer skal ikke oppholde seg i kjøretøyet mens det undersøkes. De skal pålegges å ta sine personlige eiendeler med seg ut av kjøretøyet for å få dem gjennom søkt. Dette kan gjøres ved at passasjerene passerer kontrollpunktet til fots, mens sjåføren bør være til stede mens kjøretøyet gjennom søkes.

Kontrollen kan være mer eller mindre omfattende. Kontrollen kan dekke hele kjøretøyet, eller man kan fastsette metoder der man sikrer et tilfeldig utvalg av områder på kjøretøyet som skal undersøkes, jf. områdene det vises til under.

Det siste innebærer at man har et system som sikrer at det ikke er noe forutsigbart mønster i utvelgelsen av områder som undersøkes. Dette kan eksempelvis løses ved hjelp av dataprogram, kortsystem eller terninger som vilkårlig plukker ut områder.

Dersom man har et system med tilfeldig utvalgte områder, skal minst tre av følgende områder i kjøretøyet undersøkes ved en kontroll:

- a) *dørrommer, solskjermer og hanskerom*
- b) *for- og bakseter (kartlommer), under seter og fotbrønner*
- c) *bagasje- eller lasterom*
- d) *hjulbuer*
- e) *motorrom*
- f) *andre områder i kjøretøyet*

Gjennom søking av kjøretøy bør gjennomføres i samarbeid mellom sjåfør og kontrollør der sjåføren viser frem kjøretøy, last og gjenstander på en slik måte at kontrolløren er rimelig sikker på at det ikke medbringes forbudte gjenstander eller personer uten gyldig adgang.

Kontrollen skal gjennomføres effektivt og systematisk. Ved større kjøretøyer er det anbefalt å være minimum to kontrollører per kjøretøy dersom dette er mulig.

Metoder og utstyr

Kontrollen vil i utgangspunktet foretas manuelt. En manuell gjennom søking skal bestå av en grundig kontroll av de utvalgte områdene, herunder deres innhold, slik at det med rimelighet kan utelukkes at de inneholder forbudte gjenstander. Enkle hjelpemidler som lommelykt og spill som er egnet for kjøretøykontroll, bør man ha tilgjengelig ved gjennomføringen av gjennom søkingen.

I tillegg kan det vurderes å bruke utstyr for sporpåvisning av eksplosiver (ETD) som supplerende undersøkelsesmetode. Skal slikt utstyr benyttes, skal man ha kunnskap om benyttelse av dette utstyret.

Funn av forbudte gjenstander

Kontrolløren må følge havneanleggets prosedyrer for hva som skal gjøres dersom forbudte gjenstander oppdages. Det kan eksempelvis være behov for å kontakte sikringsleder.

I utgangspunktet skal forbudte gjenstander legges igjen utenfor havneanlegget for at kjøretøy skal få adgang til havneanlegget. Dersom dette nektes, kan kjøretøyene/godset nektes adgang til havneanlegget. Alternativt må det avtales med havneanleggets sikringsleder og/eller skipets sikringsoffiser at kjøretøyet/godset likevel kan tas inn i havneanlegget og om bord i skipet.

Dersom en farlig eller alvorlig situasjon utvikler seg, må det vurderes om politiet skal kontaktes.

Ved sikringshendelser skal Kystverket kontaktes på tlf: 35 57 26 25.

Loggføring

Alle gjennomførte gjennom søkinger skal loggføres, se forslag til slikt loggførings skjema som vedlegg til dette heftet.

Kystverkets tilsyn

Ved Kystverkets tilsyn kan en sikkerhetskontrollør bli bedt om å gjennomføre en gjennom søking for å sjekke at man har nødvendig kunnskap og rutiner på dette.

Del 5 Forbudte gjenstander

Veiledende liste over forbudte gjenstander

Gjennom søking og visitasjon gjennomføres i den hensikt å avdekke gjenstander eller stoffer som kan brukes til å gjennomføre handlinger som kan skade havneanlegg eller skip som anløper disse. Hvilke gjenstander eller stoffer som nektes innført i havneanlegget må i utgangspunktet baseres på den enkelte sårbarhetsvurdering, og spesifiseres i sikringsplanen. Dette kan variere for ulike typer havneanlegg. Det må vurderes hvilke gjenstander som skal tillates ut i fra tjenestelige behov og hvilke gjenstander passasjerer kan ta med inn i havneanlegget.

Sikringsleder må utarbeide en liste over hvilke gjenstander som er forbudt å bringe inn på sitt havneanlegg eller på havneanleggets adgangsbegrensede områder. Nedenfor gis det en liste over gjenstander som bør vurderes å forbys inn på havneanlegget. Sikringsleder "plukker" fra listen og lager en oversikt over forbudte gjenstander som enten inngår som en del av sikringsplanen, eller mer praktisk som det vises til i planen. Listen kan også utarbeides i tilknytning til utarbeidelse/ending av sårbarhetsvurdering.

Listen er basert på Luftfartstilsynets liste over hvilke gjenstander som ikke er tillatt å ta med inn i sikkerhetsbegrensede områder

eller i håndbagasjen. Listen inneholder noen hovedpunkter for hvilke gjenstander som forbys, og deretter gis det en mer konkret oversikt over hvilke gjenstander dette innebærer.

a) skytevåpen og andre innretninger som avfyrer prosjektiler – innretninger som kan, eller som tilsynelatende kan, forårsake alvorlige skader ved å avfyre et prosjektil, herunder:

- alle typer skytevåpen, f.eks. pistoler, revolvere, rifler og haglgeværer
- leketøy, kopier og etterligninger av skytevåpen som kan forveksles med virkelige våpen
- deler til skytevåpen, unntatt kikkertsikter
- trykkluft- og CO2-drevne skytevåpen, f.eks. luftpistoler og luftgeværer
- signalpistoler og startpistoler
- buer, armbroster og piler
- harpungeværer
- spretterter og slynger

b) bedøvende innretninger – innretninger som er utformet spesielt for å bedøve eller lamme, herunder:

- elektrosjokkvåpen, f.eks. elektrosjokkpistoler og elektrosjokkbatonger
- innretninger til bedøving og avliving av dyr
- bedøvende og lammende kjemikalier, gasser og sprayer, f.eks. tåregass, pepperspray, syreholdig spray og spray mot skadedyr

c) skarpe eller spisse gjenstander – gjenstander med skarp spiss eller skarp egg som kan forårsake alvorlige skader, herunder:

- innretninger beregnet på hogging, f.eks. økser og kjøttøkser

- isøkser og ishakker
- barberblader
- tapetkniver
- kniver med blad som er lengre enn 6 cm
- sakser med blad som er lengre enn 6 cm målt fra dreiepunktet
- kampsportsutstyr med skarp spiss eller skarp egg
- sverd og sabler

d) verktøy – verktøy som kan forårsake alvorlige skader eller brukes til å true havneanleggets eller skipets sikkerhet, herunder:

- brekkjern
- boremaskiner og bor, herunder batteridriller
- verktøyer med et blad eller skaft som er lengre enn 6 cm og kan brukes som våpen, f.eks. skrujern og meisler
- sager, herunder batteridrevne sager
- blåselamper
- boltepistoler og spikerpistoler

e) stumpe gjenstander – gjenstander som kan forårsake alvorlige skader når de brukes til å slå med, herunder:

- balltrær
- klubber, køller og batonger
- kampsportsutstyr

f) sprengstoffer og brannfarlige stoffer og innretninger – sprengstoffer og brannfarlige stoffer og innretninger som kan, eller som tilsynelatende kan, forårsake alvorlige skader eller utgjøre en trussel mot havneanleggets eller skipets sikkerhet, herunder:

- ammunisjon
- fenghetter
- detonatorer og lunter

- kopier eller etterligninger av eksplosive innretninger
- miner, granater og andre militære sprengstoffer
- fyrverkeri og annet pyroteknisk utstyr
- røykbomber og røykpatroner
- dynamitt, krutt og plastiske sprengstoffer

Ved gjennomføring av gjennom søking og visitasjon må kontrollørene vite hva de leter etter. Havneanleggets sikringsleder må derfor sørge for at kontrollørene får denne informasjonen.

Det må også opplyses til personer og kjøretøy som skal inn på havneanlegget hvilke gjenstander som ikke er tillatt å bringe inn på havneanlegget eller på adgangsbegrensede områder.

Del 6 Kilder

Regelverk:

- Forskrift 29. mai 2013 nr. 538 om sikring av havneanlegg (link til lovdata: <http://lovdata.no/forskrift/2013-05-29-538>)
- EU-forordning 725/2004 og ISPS-koden (ligger som vedlegg til forskriften på lovdata)

Andre kilder:

- IMO Model Course 3.24: "Security awareness training for port facility personnel with designated security duties". Utarbeidet av FNs sjøfartsorganisasjon IMO (International Maritime Organization), og kan om ønskelig kjøpes fra IMO Publishing.
- Luftfartstilsynet - <http://www.luftfartstilsynet.no/>

KYSTVERKET

Kystverket

Postboks 1502, 6025 Ålesund

Tlf.: 07847

Epost: post@kystverket.no

www.kystverket.no